

**เอกสารปรับแก้จากการประชุมคณะกรรมการ
ครั้งที่ 1/2555 วันที่ 11 เมษายน 2555**

- ร่าง -

แผนพัฒนาสถิติสาขาแรงงาน

พ.ศ. 2555-2558

จัดทำโดย

คณะกรรมการสถิติสาขาแรงงาน

คำนำ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา	1
1.2 แผนแม่บทระบบสถิติของประเทศและแผนพัฒนาสถิติรายสาขา	2
1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา	6
1.4 ขอบเขตของสาขาแรงงาน	7
บทที่ 2 สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขาแรงงาน	9
2.1 สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาสาขาแรงงาน	9
2.2 นโยบาย แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขาแรงงาน	10
บทที่ 3 ผังสถิติทางการสาขาแรงงาน	31
3.1 แนวคิดในการจัดโครงสร้างสถิติทางการสาขาแรงงาน	31
3.2 ผังสถิติทางการสาขาแรงงาน	32
บทที่ 4 สถานะ และแนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขาแรงงาน	46
4.1 แนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขาแรงงาน	
4.2 สรุปสถานสถิติทางการในปัจจุบัน	
4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถิติทางการสาขาแรงงาน	
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ทะเบียนสถิติทางการ	
ทะเบียนหน่วยสถิติ	

บทที่ 1

บทนำ

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขามีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการระบบสถิติของประเทศไทยให้มีความเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อนำสถิติไปประโยชน์ใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งในด้านการวางนโยบายและการวางแผน การตัดสินใจและการดำเนินการ รวมทั้งการกำกับติดตามผลสำเร็จของการดำเนินงานภาครัฐและการปรับเปลี่ยนพัฒนาให้มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 – 2558 จึงได้กำหนดให้มีกลไกการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการระบบสถิติของประเทศไทย โดยการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขาซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานราชการตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ

ในบทนี้ สาระสำคัญเริ่มจากการระบุถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา และความสัมพันธ์ระหว่างแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยและแผนพัฒนาสถิติรายสาขา รวมทั้งการอธิบายถึงลำดับขั้นตอนในการจัดทำแผนฯ ก่อนที่จะกำหนดขอบเขตของสาขาแรงงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนฯ ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

- 1.1.1 เพื่อใช้เป็นกลไกในการคัดเลือก กลั่นกรอง บูรณาการและตรวจทานการวางแผนทางการพัฒนาสถิติทางการรายสาขาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ข้อมูลสถิติทางการที่รวบรวมสถิติคุณภาพที่มีความสำคัญระดับประเทศให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ด้วยการผลิตและจัดทำอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยงเข้าด้วยกันได้
- 1.1.2 เพื่อใช้ในการพิจารณา รวบรวมและบันทึกปัจจัยหลักและปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการระบบสถิติทางการสำหรับแต่ละสาขาอย่างรอบคอบ ปัจจัยหลัก เช่น การพิจารณา กำหนดขอบเขตของแต่ละสาขา แนวนโยบายและแผนหลักต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างในการจัดหมวดหมู่ของสถิติทางการแต่ละสาขา ตลอดจนแนวทางการพัฒนาสถิติทางการให้มีประสิทธิภาพ ปัจจัยสนับสนุน เช่น รายชื่อของหน่วยงานที่ผลิตหรือบันทึกสถิติทางการที่เกี่ยวข้องของแต่ละสาขา ข้อมูลประกอบที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่มา วิธีการเผยแพร่ ระยะเวลา/ความถี่ในการผลิตสถิติทางการ เป็นต้น
- 1.1.3 เพื่อบันทึกผลการพิจารณาคัดเลือกชุดข้อมูลสถิติที่จะใช้เป็นสถิติทางการ จัดหมวดหมู่ และระบุสถานะและข้อมูลประกอบต่างๆ กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูล ประกอบกับแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูลสถิติเข้าสู่ศูนย์กลางข้อมูลสถิติของประเทศ
- 1.1.4 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและ/หรือโอกาสในการพัฒนาให้ข้อมูลสถิติมีความสมบูรณ์ และจัดทำแผนการพัฒนาสถิติทางการที่มีความเป็นไปได้จริงทั้งในด้านเวลาและคุณภาพ ก่อนที่จะวางแผนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถิติรายสาขาในแต่ละปี และจัดทำเป็นรายงานเพื่อกำกับดูแลความก้าวหน้า และประสิทธิผลของการแก้ปัญหา

1.1.5 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน

เป้าหมายของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

- ประเทศมีสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการวางแผนและประเมินผลการพัฒนาระดับประเทศและสาขา
- หน่วยสถิติต่างๆ มีสมรรถนะเพิ่มขึ้นด้านการจัดข้อมูลและการจัดทำสถิติ สามารถรองรับการวางแผนและประเมินผลการพัฒนา
- รัฐบาลเห็นความสำคัญและจำเป็นของการลงทุนเพื่อพัฒนาการผลิตสถิติ และบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานต่างๆ
- ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงสถิติสาขาต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว

1.2 แผนแม่บทระบบสถิติของประเทศและแผนแม่บทสถิติรายสาขา

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ 100 ปี โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) ทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลาง ผลิตสถิติในแทบทุกสาขา โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติจากการสำรวจ นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตสถิติจากระบบการรายงานงานทะเบียน โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติที่เกี่ยวข้องกับการกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน จนถึงปัจจุบันมีการผลิตสถิติในเกือบทุกสาขาโดยหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงานซึ่งมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ฯลฯ แตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานและคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีก็มีความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 เป็นแผนแม่บทฉบับแรกนับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถิติเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพ และได้กำหนดวิสัยทัศน์คือ “ประเทศไทยมีระบบสถิติที่ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดสถิติทางการที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ”

ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทระบบสถิติฯ ได้แก่

- การบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเครื่องมือสำคัญคือแผนพัฒนาสถิติสาขาต่าง ๆ รวม 21 สาขา
- การพัฒนาสถิติให้มีมาตรฐานโดยมีเครื่องมือสำคัญคือแนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตสถิติและการประเมินคุณภาพสถิติ
- การให้บริการสถิติอย่างทั่วถึงโดยมีเครื่องมือสำคัญคือระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

เมื่อหน่วยงานภาครัฐผลิตสถิติในแต่ละสาขาจำนวนมากเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละหน่วยซึ่งมีหลากหลาย เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวอย่างถูกต้อง กว้างขวางและทั่วถึงสำหรับทั้งภาครัฐและเอกชน การบูรณาการข้อมูลเพื่อนำสถิติดังกล่าวจึงควรเป็นไปตามที่วางรูปแบบไว้ในแผนแม่บทระบบสถิติฯ ซึ่งจะครอบคลุมการบริหารจัดการในส่วนของ “สถิติทางการ” ซึ่งเป็นสถิติที่ผ่านการคัดเลือกแล้วว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและติดตามสถานการณ์การพัฒนาระดับประเทศและสาขาเท่านั้น

อนึ่ง ในการดำเนินการเพื่อพัฒนาแผนสถิติรายสาขา คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขาจะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการสถิติแต่ละสาขาภายใต้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสถิติของประเทศ และรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) โดยการจัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานสถิติรายสาขาประจำปี ดังแผนภาพที่จะได้แสดงต่อไปนี้

ทั้งนี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนแม่บทระบบสถิติของประเทศย่อมขึ้นกับ ความสำเร็จของการดำเนินงานแผนแม่บทสถิติรายสาขา ซึ่งปัจจุบันจำแนกเป็น 21 สาขา โดยคำนึงถึง มาตรฐานการจัดจำแนกประเภทของสหประชาชาติ (UNACC, Administrative Committee on Coordination Programme Classification) และระบบบริหารราชการของประเทศ ได้แก่

สถิติด้านสังคม ประกอบด้วยสาขาต่อไปนี้

- 1) ประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ
- 2) แรงงาน
- 3) การศึกษา
- 4) ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) สุขภาพ
- 6) สถิติการสังคม
- 7) หญิงและชาย
- 8) รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน
- 9) ยุติธรรม ความมั่นคง การเมืองและการปกครอง

สถิติด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วยสาขาต่อไปนี้

- 10) บัญชีประชาชาติ
- 11) เกษตร และประมง
- 12) อุตสาหกรรม
- 13) พลังงาน
- 14) การค้า และราคา
- 15) ขนส่ง และโลจิสติกส์
- 16) เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร
- 17) การท่องเที่ยวและการกีฬา
- 18) การเงิน การธนาคาร และประกันภัย
- 19) การคลัง
- 20) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิทธิบัตร

สถิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยสาขาต่อไปนี้

- 21) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3 แนวทางการจัดทำแผนแม่บทสถิติรายสาขา

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขาประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 1) ศึกษา นิยาม ขอบเขต และความสำคัญของสถิติสาขานั้นๆ จากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การให้คำนิยามที่เกี่ยวข้องจากการจัดจำแนกข้อมูลของสำนักงานสถิติประเทศต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ ธนาคารโลก มาตรฐานการจัดจำแนกประเภทของสหประชาชาติ (UNACC, Administrative Committee on Coordination Programme Classification) ซึ่งกลุ่มมาตรฐานสถิติ สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำและนำเสนอไว้ที่ www.nso.go.th
- 2) ศึกษาตัวอย่างโครงสร้างและการจัดหมวดหมู่รายการสถิติ ตลอดจนรายการสถิติรายสาขาจากประเทศต่างๆ เพื่อนำแนวคิดที่เหมาะสมมากำหนดโครงสร้างหมวดหมู่สถิติทางการรายสาขาของประเทศไทย
- 3) ศึกษาข้อมูลอุปทาน ได้แก่ ศึกษารวบรวมรายการข้อมูลสถิติเกี่ยวกับสาขานั้นๆ ที่มีการจัดทำในปัจจุบัน โดยสืบค้นจากแหล่งต่างๆ อาทิ ฐานข้อมูลของหน่วยงาน รายงานสถิติประจำปีของหน่วยงาน รายงานสถิติประจำปีของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเว็บไซต์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายการข้อมูล ความถี่ในการรายงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบ วิธีการจัดเก็บและประมวลข้อมูล รูปแบบการเผยแพร่ ฯลฯ เพื่อนำไปประกอบการจัดทำ “ผังสถิติทางการ”
- 4) ศึกษาข้อมูลอุปสงค์ ได้แก่ ศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาสาขา ศึกษา นโยบาย และยุทธศาสตร์ระดับประเทศและระดับสาขาที่เกี่ยวข้อง อาทิ รัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนยุทธศาสตร์กระทรวง แผนปฏิบัติการราชการแผ่นดิน เป้าหมายและตัวชี้วัดระดับสากล และประเทศ เพื่อให้ทราบความต้องการสถิติ
- 5) คัดเลือกรายการสถิติที่มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายและติดตามความก้าวหน้าของสถานการณ์การพัฒนาให้เป็น “สถิติทางการ” และจัดหมวดหมู่ตามโครงสร้างที่กำหนด
- 6) จัดทำ “ผังสถิติทางการ” ประกอบด้วยโครงสร้างสถิติทางการ สถิติทางการ(ที่ควรจะมีของสาขา) รายการสถิติทางการ รูปแบบ/วิธีการเผยแพร่ และหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้สถิติทางการในผังสถิติทางการบางรายการอาจจะยังไม่มีผลิต หรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาสถิติสาขานั้นๆ
- 7) วิเคราะห์สถานการณ์การผลิต บริหารจัดการ และเผยแพร่สถิติแต่ละรายการ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสถิติสาขานั้นๆ

1.4 ขอบเขตของสาขาแรงงาน

เพื่อให้การจัดทำผังสถิติสาขาแรงงานครอบคลุมข้อมูลแรงงานทุกมิติ จึงอาศัยแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้อง และหลักการส่งเสริมงานที่มีคุณค่า (Decent Work), ILO ซึ่งให้ความสำคัญกับผู้ทำงานทุกคน ทุกสถานที่ ทั้งหญิงและชาย ประกอบด้วย 4 หลัก มาจัดหมวดหมู่ข้อมูลในผังรวมสถิติสาขาแรงงาน ได้แก่

(1) หลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน (Fundamental Principles and Rights at work) ประกอบด้วย เสรีภาพในการรวมตัวและสิทธิในการเจรจาต่อรอง การจัดการใช้แรงงานบังคับ การจัดการใช้แรงงานเด็ก และการจัดการเลือกปฏิบัติ การส่งเสริมสิทธิโดยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและสถาบัน

(2) การสร้างงานที่มีคุณภาพและการส่งเสริมศักยภาพที่จะได้รับการจ้างงาน (Productive Employment) ประกอบด้วย การส่งเสริมการมีงานทำและการเพิ่มผลิตภาพแก่ผู้อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ โดยการลงทุนด้านความรู้และทักษะ การสร้างงานที่มีคุณภาพโดยการพัฒนาสถานประกอบการและแก้ไขอุปสรรคต่างๆ เช่น การเข้าถึงเครดิต การตลาด การฝึกอบรม และกฎระเบียบที่ไม่เหมาะสมยากที่จะปฏิบัติตาม

(3) การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ประกอบด้วย ความปลอดภัยในการทำงานและอาชีวอนามัย (Occupational Safety and Health) และการขยายและส่งเสริมการประกันทางสังคม (Social Security) ซึ่งรูปแบบการประกันทางสังคมที่ประสบความสำเร็จ จะต้องคำนึงถึงความต้องการของแรงงานนอกระบบกลุ่มต่างๆ ที่มีความหลากหลาย การกำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินสมทบ การให้ผลประโยชน์ทดแทน และการบริหารจัดการจำเป็นต้องพิจารณาให้เหมาะสม

(4) การสร้างความเข้มแข็งให้กับการมีผู้แทนและการมีสิทธิแสดงความคิดเห็น (Social Dialogue) ภาครัฐเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดตั้งองค์กรและผู้แทนของผู้อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งส่งเสริมหน้าที่ความเป็นผู้แทนขององค์กร นอกจากนี้ รัฐต้องตระหนักถึงบทบาทขององค์กรเหล่านี้ในฐานะเป็นผู้ที่สามารถเข้าร่วมหารือหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ และสนับสนุนให้มีกลไกการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งองค์กรแรงงานนอกระบบ สหภาพแรงงาน องค์กรนายจ้าง รวมทั้งกลุ่มเจรจาต่อรองร่วมกับภาครัฐในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับแรงงานนอกระบบ¹

คำนิยามด้านแรงงาน โดยกระทรวงแรงงานได้ให้ความหมายดังนี้

แรงงาน	หมายถึง กำลังแรงงานที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป เป็นผู้มีงานทำ ผู้ว่างงานและผู้รอฤดูกาล ทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งแรงงานคนพิการและแรงงานสูงอายุ
ศักยภาพ	หมายถึง ความสามารถในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในระดับมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

¹ รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาการจัดทำแผนแม่บทสถิติทางสังคม(ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)

ความมั่นคง หมายถึง แรงงาน

1. มีหลักประกันที่ดี
2. มีโอกาสในการทำงาน
3. ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย
4. มีสภาพการจ้างที่เป็นธรรม
5. มีสภาพแวดล้อมและสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัย
6. มีแรงงานสัมพันธ์ที่ดี
7. ได้รับสวัสดิการแรงงานที่เหมาะสม

คุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง แรงงานมีความมั่นคงและมีความสุขในการทำงาน

บทที่ 2

สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สาขาแรงงาน

2.1 สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาสาขาแรงงาน

เศรษฐกิจไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตอย่างต่อเนื่อง จากรูปแบบการใช้แรงงานและทุนในสัดส่วนที่มีแรงงานเข้มข้นไปสู่การผลิตที่ใช้ทุนเข้มข้นมากขึ้น เมื่อเทียบกับอดีต โดยเปลี่ยนแปลงจากการผลิตเพื่อเลี้ยงตนเองมาเป็นผลิตเพื่อการค้า เปลี่ยนจากการส่งออกสินค้าขั้นปฐมมาเป็นการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร เปลี่ยนจากการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยมาเป็นสินค้าทุนและน้ำมัน เปลี่ยนจากที่ค้าขายเฉพาะภายในประเทศเป็นแบบเปิดค้าขายกับนานาประเทศ และเปลี่ยนจากการค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นประเทศที่อยู่ห่างไกลออกไป เป็นต้น การปรับโครงสร้างการผลิตเหล่านี้ เป็นผลต่อการปรับตัวในตลาดแรงงานด้วย ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นมากเท่าใดก็จำเป็นที่จะต้องอาศัยแรงงานที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจากผลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการวางแผนประชากรที่ผ่านมาของรัฐบาลทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางด้านแรงงาน คือระบบเศรษฐกิจมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ ในขณะที่แนวโน้มของกำลังแรงงานเพิ่มน้อยลงเนื่องจากอัตราการเพิ่มของประชากรของไทยอยู่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ทำให้ไทยเป็นประเทศที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ตลาดแรงงานมีความตึงตัวและมีแนวโน้มขาดแคลนแรงงานในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับล่าง ในขณะเดียวกันการพัฒนาระบบอุดมศึกษาที่ขยายตัวทางด้านปริมาณอย่างรวดเร็วทำให้แรงงานระดับสูงหลายสาขาประสบปัญหาการว่างงานจำนวนมากในขณะเดียวกันการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว กัมพูชา และพม่า ทำให้เกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) โดยมีเป้าหมายที่จะดำเนินการให้สำเร็จล่วงหน้าภายใน พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อสร้างให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน รวมทั้งแรงงานฝีมือเสรี ซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีนั้น เป็นการแสวงหาความร่วมมือที่จะสร้างมาตรฐานที่ชัดเจนของแรงงานฝีมือ และอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานฝีมือที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในกลุ่มสมาชิกได้ง่ายขึ้น สำหรับความตกลงขั้นต้นประเทศสมาชิกกำหนดที่จะเปิดเสรีในตลาดแรงงานทักษะหรือแรงงานฝีมือนำร่องก่อนในกลุ่มบริการเร่งรัด 4 สาขา คือ ท่องเที่ยว สุขภาพ การเงิน และเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะทำให้มีความต้องการแรงงานในสาขาอาชีพที่สอดคล้องกับการแข่งขันเสรีทางการค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้น และส่งผลให้แรงงานมีความสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของแรงงานไทยให้มีความชำนาญในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวทั้งทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้สามารถก้าวไปสู่ความเป็นสากลได้ในอนาคต² ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

² การประมาณความต้องการแรงงานของไทยปี 2553-2558 พรพิมล ดันเจริญผล

แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่่มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนและสังคมไปพร้อมกัน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพของคนที่เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนากระทรวงแรงงานในฐานะที่มีภารกิจที่จะต้องดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ใช้แรงงานในระบบประมาณ 10 ล้านคน และจะขยายความคุ้มครองไปสู่แรงงานนอกระบบอีกประมาณ 23 ล้านคนรวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนอีกไม่น้อยกว่า 4 ล้านคน ได้มีงานทำ หรือมีความรู้ ทักษะ ความสามารถมีโอกาสได้งานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง โดยการฝึกอาชีพ พัฒนาฝีมือ จัดหางาน และแนะแนวอาชีพให้แก่ผู้ว่างงาน นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ต้องการเปลี่ยนงาน ประมาณ 1 ล้านคน ตลอดจนแรงงานสูงอายุและแรงงานพิการอีกจำนวนหนึ่งที่จะต้องเข้าไปดูแลช่วยเหลือ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายของการดำเนินงานก็คือ เพื่อให้มีอัตราการว่างงานต่ำที่สุด แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน และทำให้มีแรงงานที่มีศักยภาพในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางภาคอุตสาหกรรมของประเทศ

2.2 นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขาแรงงาน

2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ระบุถึงสิทธิด้านแรงงานดังนี้

มาตรา 38 การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา 84 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

(7) ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงานเด็กและสตรี จัดระบบแรงงานสัมพันธ์และระบบไตรภาคีที่ผู้ทำงานมีสิทธิเลือกผู้แทนของตน จัดระบบประกันสังคม รวมทั้งคุ้มครองให้ผู้ทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันได้รับค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

2.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2558)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคน ในสังคมไทยสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมทั่วถึงและมีคุณภาพเท่าเทียมกัน มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการสร้าง

³ แผนปฏิรูปราชการ 4 ปี กระทรวงแรงงาน (พ.ศ. 2552 - 2555)

อาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ได้รับการคุ้มครองสิทธิผลประโยชน์และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างเท่าเทียม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส ยึดประโยชน์ส่วนรวม และเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาประเทศ

เป้าหมายการพัฒนา

4.2.1 ลดช่องว่างรายได้ระหว่างกลุ่มคนและพื้นที่ต่างๆ รวมทั้งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจฐานรากและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้ผู้ประกอบการรายย่อยและชุมชน

4.2.2 ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีความเท่าเทียมทางเพศมากขึ้น ทั้งในเรื่องรายได้ โอกาสทางอาชีพ และโอกาสในการดำรงตำแหน่งในระดับบริหารและระดับการตัดสินใจ

ตัวชี้วัด

4.3.1 สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรและพื้นที่

4.3.3 อัตราการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้สูงอายุ สตรี และผู้พิการ

4.3.5 สัดส่วนผู้หญิงในระดับบริหารหรือในระดับการตัดสินใจทั้งในภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่น และช่องว่างรายได้ระหว่างแรงงานชายและหญิง

แนวทางการพัฒนา

5.1 การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย และเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง

5.1.1 ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีฐานการพัฒนาที่ครอบคลุมทั่วถึงและยั่งยืน พร้อมทั้งเศรษฐกิจฐานรากให้มีความหลากหลายและแข็งแกร่งมากขึ้น โดยการสร้างโอกาสเพื่อให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน และสร้างโอกาสอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงระบบตลาดในทุกระดับ สร้างงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้นควบคู่ไปกับการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพื่อเป็นฐานในการสร้างรายได้ยกระดับและสร้างเสถียรภาพรายได้เกษตรกรพร้อมกับการพัฒนาอาชีพและแนวทางสร้างรายได้เสริมนอกฤดูกาล สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนในการประกอบอาชีพที่กว้างขวาง และกระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงมากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาทักษะความสามารถทั้งด้านการผลิตและการบริหารจัดการรวม เพื่อเพิ่มโอกาสการประกอบสัมมาอาชีพที่หลากหลาย

5.1.4 ส่งเสริมการใช้สิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานในสถานประกอบการ โดยเฉพาะในด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ชั่วโมงการทำงาน การไม่เลือกปฏิบัติ ควบคู่กับการเปิดโอกาสการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ สตรี และคนพิการได้ตามศักยภาพมากขึ้น มีการร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการพัฒนาทักษะและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน ผู้สูงอายุ สตรี และผู้พิการ การมีระบบค่าจ้างและสวัสดิการแรงงานที่เป็นธรรม การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การฝึกอบรมและการฝึกอบรมซ้ำของแรงงาน รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนากฎเกณฑ์ด้านแรงงานและการบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิผลเพื่อคุ้มครองแรงงานบนหลักสิทธิพื้นฐานและการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

5.1.5 ส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมแก่คนในสังคมไทย โดยการรณรงค์และการให้ผลประโยชน์ทางภาษีสำหรับภาคธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อทางสังคมและวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นการสนับสนุนการสร้างความเป็นธรรมต่อแรงงานทั้งในด้านค่าจ้างแรงงาน ความปลอดภัยและคุณภาพของชีวิตการทำงานของแรงงานในทุกระดับ และการสร้างโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถสำหรับกลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค ชุมชนและสังคมส่วนรวม

5.1.7 พัฒนากลไกการให้ความช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายตามข้อตกลงการค้าและการลงทุนเสรีระหว่างประเทศ ควบคู่ไปกับการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการเพิ่มความรู้และทักษะสำหรับแรงงานไทย สร้างโอกาสทางอาชีพและธุรกิจใหม่ๆ โดยความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนที่ได้รับผลประโยชน์ และให้การสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนที่จำเป็นในช่วงของการปรับตัวสู่อาชีพหรือการประกอบการใหม่ๆ รวมทั้งยกระดับด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในบริบทใหม่สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5.1.8 ยกระดับคุณภาพของระบบการคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมทุกคนอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น ด้วยการกำหนดนโยบาย มาตรการทางกฎหมายและทางสังคมในการจัดหลักประกันทางสังคมแก่แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม มีสวัสดิการแรงงานที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาระบบข้อมูลการให้ความคุ้มครองทางสังคมให้มีมาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร และรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชนและเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ

เป้าหมายการพัฒนา

4.2.1 คนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมในทุกช่วงวัย

ตัวชี้วัด

4.3.2 คุณภาพคนโดยรวม

5) อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

5.2 การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการส่งสมทุนทางปัญญา เชื่อมโยงการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ และการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

5.2.3 พัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดย

1) พัฒนากำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยจัดระบบการศึกษาเพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถด้านการเกษตรที่ใช้ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างครบวงจร ทั้งการจัดหาพื้นที่ทำการเกษตรตามความถนัด มีแหล่งทุนสนับสนุน และมีทักษะความรู้ด้านธุรกิจและการตลาดควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้เยาวชนเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรมอย่างมีศักดิ์ศรี เพื่อให้ภาคการเกษตรเป็นฐานการผลิตที่มีนัยของประเทศ

2) สนับสนุนการผลิตและพัฒนานักวิจัย ผู้สร้างและพัฒนานวัตกรรมในสาขาต่างๆ สร้างเครือข่ายนักวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนต่อยอดสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมระดับสูงที่เชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่กับภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของสินค้าและบริการที่สามารถใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือเชิงสังคม โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันเป็นระบบ รวมทั้งการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

3) พัฒนากำลังแรงงานระดับกลาง โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา การสร้างแรงจูงใจ ปลุกฝังค่านิยมในการเรียนสายอาชีพ และการประกอบอาชีพอิสระ การยกระดับคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพที่เชื่อมโยงกับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่ายการผลิตและพัฒนา กำลังแรงงานกับภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันเฉพาะทาง ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับนานาชาติ

4) จัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยสร้างระบบความเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิทางการศึกษาตามระดับการเรียนรู้กับคุณวุฒิวิชาชีพตามระดับความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนที่เทียบกับมาตรฐานสากล เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะและมีเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ชัดเจน ตลอดจนสนับสนุนการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม

5) เตรียมความพร้อมคนไทยในการรับประโยชน์และลดผลกระทบที่จะเข้ามาพร้อมกับการเข้าออกของแรงงานอย่างเสรี สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการออกไปท างานต่างประเทศ ยกระดับทักษะด้านอาชีพและทักษะด้านภาษา

6) เร่งปรับปรุงการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ ทั้งการจัดระเบียบแรงงานไร้ฝีมือ การดึงดูดแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงเข้ามาทำงานในประเทศ การพัฒนาระบบ

ฐานข้อมูลของแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในการบริหารจัดการแรงงานได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการจัดบริการทางสังคมให้กับแรงงานข้ามชาติตามความเหมาะสมและเป็นธรรม

7) จัดให้มีการวางแผนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรภาครัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สร้างความชัดเจนในบทบาทและภาระงานของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีผลผลิตสูงขึ้น รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศ มุ่งปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาบริการที่มีศักยภาพบนพื้นฐานของนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ พัฒนารัฐกิจสร้างสรรค์และเมืองสร้างสรรค์ เพิ่มผลผลิตของภาคเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ สร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ควบคู่ไปกับการปฏิรูปกฎหมาย และกฎ ระเบียบต่างๆ ทางเศรษฐกิจ และบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่เข้มแข็งและขยายตัวอย่างมีคุณภาพ

เป้าหมาย

4.2.1 เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

1) เศรษฐกิจขยายตัวอย่างเหมาะสมและมีเสถียรภาพ และอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3.5 ต่อปี

2) ผลผลิตภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี

3) เพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 16.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และเพิ่มสัดส่วนมูลค่าภาคบริการให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รวมทั้งยกระดับอุตสาหกรรมสู่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชน และมีมูลค่าสูง

4) พัฒนาศินค้าและบริการสร้างสรรค์ให้มีอัตราการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี

ตัวชี้วัด

4.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

4.3.2 อัตราเงินเฟ้อ

4.3.3 ผลผลิตภาพการผลิตรวม

4.3.4 สัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตร อุตสาหกรรม และบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

4.3.5 อัตราการขยายตัวของสินค้าและบริการสร้างสรรค์

แนวทางการพัฒนา

5.3 การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม
มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

5.3.2 พัฒนากำลังแรงงานและตลาดแรงงานให้สอดคล้องกับภาคการผลิตและบริการ โดย

1) เพิ่มขีดความสามารถของผู้จบการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสาขาเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

2) ยกกระดับคุณภาพกำลังแรงงาน โดยการดำเนินการร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมในการต่อยอดความรู้ความสามารถให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อเพิ่มผลิตภาพกำลังแรงงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ควบคู่กับการสนับสนุนการใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพและระบบมาตรฐานฝีมือแรงงานที่มีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ มาตรฐานอาชีพและค่าตอบแทนที่เินไปตามความสามารถและสมรรถนะของกำลังแรงงาน

3) จัดทำฐานข้อมูลแรงงานแห่งชาติเพื่อเป็นศูนย์รวมของข้อมูลตลาดแรงงานไทยทั้งในด้านกำลังแรงงานและความต้องการจำแนกตามรายสาขาเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา และคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งข้อมูลแรงงานข้ามชาติที่เป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างกำลังแรงงานกับความต้องการในตลาดแรงงาน รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายแรงงาน เพื่อให้กำลังแรงงานได้ทำงานตามศักยภาพและขีดความสามารถซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของกำลังแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเชื่อมโยงมิติของการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศกับมิติของความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ บนพื้นฐานของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานการผลิตและการลงทุนของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งเชื่อมโยงกับการผลิตในประเทศ พัฒนาความร่วมมือแบบหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในระดับอนุภูมิภาค และภูมิภาค และสร้างปฏิสัมพันธ์ในความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างสร้างสรรค์ เตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนในทุกภาคส่วนให้มีทักษะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบร่วมมืออนุภูมิภาค ปรับปรุงกฎ ระเบียบการขนส่งคนและสินค้าเพื่อลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่นให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมาย

4.2.1 ระบบห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาคมีความเชื่อมโยงระหว่างกันเพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์และความมั่นคงร่วมกัน

4.2.3 เพิ่มสัดส่วนการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่อมูลค่าส่งออกรวม เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.0 ในปี 2559 ภายใต้ความตกลงทางการค้าเสรีในทุกกรอบที่เจรจาแล้วเสร็จ และเพิ่มโอกาสและทางเลือกบนพื้นฐานของประโยชน์และข้อจำกัดของประเทศในการเข้าถึงตลาดใหม่ที่เป็นกรอบการค้าเสรีที่จะมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต

4.2.4 ลดต้นทุนการประกอบธุรกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศภายในภูมิภาคให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

4.2.5 เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนและการลงทุนโดยตรงของไทยในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.0 และร้อยละ 10.0 ต่อปี ตามลำดับ

ตัวชี้วัด

4.3.1 ดัชนีความสามารถในการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Enabling Trade Index) รวมทั้งดัชนีย่อยความสามารถในการบริหารจัดการ ณ พรมแดนของประเทศไทย และดัชนีย่อยความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

4.3.2 อันดับความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ ใน 5 ด้านที่มีลำดับสำคัญ ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การได้รับสินเชื่อ การค้าระหว่างประเทศ การดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลง และการขออนุญาตก่อสร้าง

4.3.3 อัตราการเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศในอนุภูมิภาค

4.3.4 อัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนของผู้ประกอบการไทยในประเทศในอนุภูมิภาค และภูมิภาคอาเซียน

แนวทางการพัฒนา

5.5 การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ ในลักษณะเกื้อกูลกัน ผ่านกิจกรรมเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างกันอย่างเสรีและมีประสิทธิภาพ โดย

5.5.1 เร่งดำเนินการด้านความร่วมมือในการกำหนดมาตรฐานฝีมือระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทยและประเทศเพื่อนบ้านไปพร้อมกัน และจัดทำแผนบูรณาการกับประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาและทักษะแรงงานรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศและอนุภูมิภาค และการเตรียมการด้านกำลังแรงงานเพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย

5.5.2 ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปสู่ต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบในประเทศ และใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษ ของประเทศเพื่อนบ้านในการผลิตเพื่อส่งออก โดยการสร้างตราสัญลักษณ์ และสร้างเครือข่ายธุรกิจโดยการหาตัวแทนและหุ้นส่วนในต่างประเทศ การสนับสนุนด้านสินเชื่อ การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจและการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ การจัดตั้งหอการค้าและสมาคมธุรกิจเอกชนไทยในต่างประเทศ จัดตั้งเวทีประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ควบคู่กับสภาธุรกิจของกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค และศูนย์ประสานงานระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้านบริเวณชายแดน การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกไทยใช้สิทธิพิเศษทางการค้าตามข้อตกลงทางการค้าต่าง ๆ

5.5.3 คุ่มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงานไทย

ในต่างประเทศ และสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์ให้แก่มุขมนตรีไทยในต่างประเทศ โดยการให้ความรู้ด้านกฎหมายท้องถิ่น สนับสนุนกิจกรรมคนไทย เสริมสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศให้อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สนับสนุนการฝึกอบรมทักษะฝีมือและทักษะการใช้ภาษา การสร้างหลักประกัน การคุ้มครองดูแลการจัดส่งแรงงานไปทำงานในต่างประเทศ และการติดตามดูแลช่วยเหลือคนไทยที่ประสบปัญหาในต่างประเทศ และคุ้มครองสิทธิประโยชน์แรงงานไทยในต่างประเทศให้ได้รับประโยชน์ตามกฎหมายกำหนด

2.2.3 นโยบายรัฐบาลนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (พ.ศ. 2554 – 2557)

1. นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

1.8 ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ
สร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค

1.8.2 ดำเนินการให้แรงงานมีรายได้เป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท และผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีรายได้เดือนละไม่น้อยกว่า 15,000 บาทอย่างสอดคล้องกับผลิตภาพและประสิทธิภาพของบุคลากร รวมทั้งมีมาตรการเพื่อลดภาระแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเพื่อให้แรงงานและบุคลากรสามารถดำรงชีพได้อย่างมีศักดิ์ศรีและคุณภาพชีวิตที่ดี

2. นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ

2.5 เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาเสียดิต องค์การอาชญากรรมการค้ามนุษย์
ผู้หลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และบุคคลที่ไม่มีสถานะชัดเจน โดยการปรับปรุงระบบป้องกันและบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างเข้มงวดดูแลให้เป็นธรรมและเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงและความสงบสุขภายในประเทศควบคู่ไปกับการจัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ภายใต้ความสมดุลระหว่างการรักษาความมั่นคงของชาติกับการดูแลสิทธิขั้นพื้นฐาน

4. นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

4.1 นโยบายการศึกษา

4.1.4 จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยกระบวนการสร้างประสบการณ์ระหว่างเรียนอย่างเหมาะสมและสนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน และสนับสนุนให้ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำได้ทันทีโดยความร่วมมือระหว่างแหล่งงานกับสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีศูนย์อบรมอาชีวศึกษาเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเรียนรู้หาประสบการณ์ก่อนไปประกอบอาชีพโดยให้สถาบันอาชีวศึกษาดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละอาชีพรวมทั้งจัดให้มีศูนย์ซ่อมสร้างประจำชุมชนเพื่อฝึกฝนช่างฝีมือและการสร้างทักษะในการให้บริการแก่ประชาชน

4.1.7 เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน โดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ สอดคล้องตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เร่งรัด

การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพรับรองสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ และการจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานให้ครบทุกอุตสาหกรรม

4.2 นโยบายแรงงาน

4.2.1 ส่งเสริมให้ผู้ต้องการมีงานทำในระบบสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตำแหน่งงานว่างของสถานประกอบการได้โดยสะดวก ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้สถานประกอบการสามารถ รับทราบข้อมูลของผู้ต้องการมีงานทำได้ทุกระดับความต้องการและส่งเสริมให้แรงงานที่อยู่นอกระบบ สามารถเลือกและมีงานทำได้ภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมกับสถานะ

4.2.2 ให้การคุ้มครองแรงงานตามกฎหมาย โดยให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการแรงงาน และดูแลหลักประกันความมั่นคงในการทำงานแก่ผู้ใช้แรงงาน

4.2.3 ส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาแรงงานสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย

4.2.4 เพิ่มสิทธิประโยชน์ประกันสังคมให้มากขึ้นเพื่อผู้ประกันตนสามารถ เข้ารับการรักษายาบาลได้อย่างทั่วถึง และปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองและส่งเสริมให้เกิด ความเข้าใจและเห็นประโยชน์ในการประกันตนของแรงงานนอกระบบ

4.2.5 เร่งยกระดับแรงงานไร้ฝีมือให้เป็นแรงงานกึ่งฝีมือและแรงงานกึ่งฝีมือ ให้เป็นแรงงานมีฝีมือ โดยภาครัฐจะทำงานร่วมกับภาคเอกชนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายให้ประเทศไทยเป็น ประเทศที่ใช้แรงงานมีฝีมือทั้งระบบ

4.2.6 เตรียมการรองรับการเปิดการค้าเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้ ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยเน้นระบบบริหารจัดการเพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติ จัดระบบ อำนาจความสะดวก และมาตรการการกำกับดูแล ติดตามการเข้าออกของแรงงานทุกประเภทเพื่อดึงดูด แรงงานที่มีฝีมือเข้าประเทศควบคู่กับการป้องกันผลกระทบจากการเข้าประเทศของแรงงานไร้ฝีมือ

4.2.7 กำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุมการเข้ามาทำงานของ แรงงานต่างด้าว โดยคำนึงถึงความต้องการแรงงานของภาคเอกชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยและ ความมั่นคงภายในประเทศ

7. นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

7.7 สนับสนุนการทูตเพื่อประชาชน คุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทยดูแลคน ไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะคนไทยที่ประกอบอาชีพและมีถิ่นฐานในต่างประเทศ ส่งเสริม บทบาทและความแข็งแกร่งของชุมชนชาวไทยในการรักษาเอกลักษณ์และความเป็นไทย

2.2.4 แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555 – 2558 (รัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี)

นโยบายที่ 4 นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

การดำเนินนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตของรัฐบาลมุ่งให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมที่มีคุณภาพ โดยรัฐบาลจะเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยกย่องความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรทุกกลุ่ม พร้อมทั้งปฏิรูประบบการผลิตครูปรับปรุงระบบเงินเดือน ค่าตอบแทน แก้ปัญหาหนี้สินครู เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ และเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ต้องการมีงานทำและสถานประกอบการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตำแหน่งงานว่างและความต้องการแรงงานได้โดยสะดวก ให้การคุ้มครองแรงงาน ดูแลหลักประกันความมั่นคงในการทำงานแก่ผู้ใช้แรงงานตามกฎหมาย เร่งยกระดับแรงงานให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้แรงงานมีฝีมือทั้งระบบ และจัดระบบบริหารจัดการเพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ตลอดจนให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านบริการสุขภาพ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพ การให้บริการสุขภาพทั้งระบบอย่างบูรณาการเชื่อมโยงในทุกระดับ จัดให้มีระบบสารสนเทศทางสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาสถานบริการปฐมภูมิที่สมบูรณ์แบบทั่วประเทศ ควบคู่กับผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขให้เพียงพอกับประชากรในพื้นที่และพัฒนาขีดความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรตั้งแต่ในช่วงตั้งครรภ์และทุกช่วงวัยจัดให้มีมาตรการสร้างสุขภาพเพื่อลดอัตราป่วย ตาย และผลกระทบจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นเลิศในผลิตภัณฑ์และบริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลในภูมิภาคเอเชีย

นอกจากนี้ รัฐบาลจะดำเนินการให้ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมมีบทบาทนำในการร่วมเทิดทูนสถาบันหลักและร่วมสร้างประเทศไทยให้เป็นประเทศที่อยู่สบาย อนุรักษ์ ทำนุบำรุง และบูรณปฏิสังขรณ์แหล่งศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ และให้บุคลากรทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมทุกแขนงทุกสาขาอาชีพได้รับการดูแลและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมความร่วมมือและเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับอารยประเทศและประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งนำวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างผลิตภัณฑ์และบริการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นวัฒนธรรมสร้างสรรค์ สำหรับการส่งเสริมความมั่นคงของชีวิตและสังคม รัฐบาลมุ่งพัฒนาให้ครอบครัวและสังคมไทยมีความมั่นคงอบอุ่น สนับสนุนบทบาทของคณะสงฆ์และผู้นำทางศาสนาให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของประชาชน ขจัดการเลือกปฏิบัติและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกรูปแบบ ควบคุมแหล่งอบายมุขสิ่งเสพติดและป้องกัน ปราบปราม และลงโทษอย่างจริงจังต่อผู้กระทำความผิด ให้โอกาสประชาชนที่มีฐานะยากจนได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง อีกทั้งสนับสนุนบทบาทของสตรีไทยในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ ปกป้องสิทธิของสตรี จัดตั้งอำนวยความสะดวกสาธารณะ พัฒนาการบริการสุขภาพอนามัย ให้การสงเคราะห์ จัดการศึกษาจัดสวัสดิการ และหาอาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการหรือทุพพลภาพ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้การเดินทางและการใช้การขนส่งอย่างปลอดภัยโดยน้อมนำหลักการ

แก้ไขปัญหาจราจรตามแนวพระราชดำริไปสู่การปฏิบัติและถือเป็น “วาระแห่งชาติ” โดยมีเป้าประสงค์เชิงนโยบาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์และวิธีการดำเนินการในแต่ละนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ดังนี้

4.1 นโยบายการศึกษา

เป้าประสงค์เชิงนโยบายและเป้าหมาย/ ตัวชี้วัด

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด
4. คนไทยทุกกลุ่มทุกวัยมีโอกาสได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เป็นธรรม	- ร้อยละของกำลังแรงงานมีการศึกษาระดับ ม.ต้น ขึ้นไป

4.2 นโยบายแรงงาน

เป้าประสงค์เชิงนโยบายและเป้าหมาย/ ตัวชี้วัด

เป้าประสงค์เชิงนโยบาย	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด
1. แรงงานทุกระดับมีงานทำ มีทักษะฝีมือและศักยภาพเพิ่มมากขึ้น	- อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี
2. แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและมีหลักประกันทางสังคมที่มั่นคง	- สัดส่วนของแรงงานทั้งในและนอกระบบได้รับการคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมเพิ่มมากขึ้น
3. การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติเป็นไปอย่างมีระบบสามารถรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- ร้อยละของแรงงานที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายแรงงาน - จำนวนแรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองผิดกฎหมายลดลง

กลยุทธ์/วิธีดำเนินการ

นโยบาย	กลยุทธ์/วิธีการ
1. ส่งเสริมให้ผู้ต้องการมีงานทำ ในระบบสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตำแหน่งงานว่างของสถานประกอบการได้โดยสะดวกขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้สถานประกอบการสามารถรับทราบข้อมูลของผู้ต้องการมีงานทำได้ทุกระดับความต้องการ และส่งเสริมให้แรงงานที่อยู่ในนอกระบบสามารถเลือกและมีงานทำได้ภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสมกับสถานะ	- พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน ให้สามารถเชื่อมโยงได้ทุกพื้นที่ เพื่อให้ผู้ต้องการมีงานทำและสถานประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานได้อย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับความต้องการ

นโยบาย	กลยุทธ์/วิธีการ
2. ให้การคุ้มครองแรงงานตามกฎหมาย โดยให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการทำงานและสวัสดิการแรงงาน และดูแลหลักประกันความมั่นคงในการทำงานแก่ผู้ใช้แรงงาน	- ส่งเสริมให้แรงงานทุกประเภทได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
3. ส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหาแรงงานสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย	- เสริมสร้างระบบแรงงานสัมพันธ์ ให้มีความยุติธรรมกับทุกฝ่าย รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบด้านแรงงานและการบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิผล
4. เพิ่มสิทธิประโยชน์ประกันสังคมให้มากขึ้น เพื่อผู้ประกันตนสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้อย่างทั่วถึง และปรับปรุงแนวทางการขยายความคุ้มครองและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและเห็นประโยชน์ในการประกันตนของแรงงานนอกระบบ	<ul style="list-style-type: none"> - เร่งรัดประชาสัมพันธ์ให้แรงงานทุกประเภทและสถานประกอบการเห็นความสำคัญของการมีหลักประกันทางสังคมที่มั่นคง - พัฒนาระบบประกันสังคมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับแรงงานนอกระบบ โดยพัฒนาฐานข้อมูลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพิ่มช่องทางการให้และรับบริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และเร่งรัดประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมมากขึ้น - ขยายการให้บริการให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้ประกันตนสามารถใช้บริการได้ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ
5. เร่งยกระดับแรงงานไร้ฝีมือให้เป็นแรงงานกึ่งฝีมือ และแรงงานกึ่งฝีมือให้เป็นแรงงานมีฝีมือโดยภาครัฐจะทำงานร่วมกับภาคเอกชนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้แรงงานมีฝีมือทั้งระบบ	- ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือให้กับแรงงานทุกระดับให้เป็นไปตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับแรงงานไทยให้เป็นแรงงานมีฝีมือทั่วประเทศเร่งจัดทำ มาตรฐานฝีมือแรงงานร่วมกับภาคเอกชนให้ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ
6. เตรียมการรองรับการเปิดการค้าเสรีย้ายแรงงานเสรีภายใต้ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 โดยเน้นระบบบริหารจัดการเพื่อจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติ จัดระบบอำนวยความสะดวก และมาตรการการกำกับดูแล ติดตามการเข้าออกของแรงงานทุกประเภทเพื่อดึงดูดแรงงานที่มีฝีมือเข้าประเทศควบคู่กับการป้องกันผลกระทบจากการเข้าประเทศของแรงงานไร้ฝีมือ	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดทำฐานข้อมูลของแรงงานข้ามชาติ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการแรงงาน - ลดขั้นตอนการอนุญาตการทำงานของแรงงานข้ามชาติ รวมทั้งการจัดบริการทางสังคมให้กับแรงงานข้ามชาติตามความเหมาะสมและเป็นธรรม - เตรียมความพร้อมคนไทยในการรับประโยชน์และลดผลกระทบที่จะเข้ามาพร้อมกับการเข้าออกของแรงงานอย่างเสรี สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการออกไปทำงานต่าง

นโยบาย	กลยุทธ์/วิธีการ
	ประเทศ โดยยกระดับทักษะแรงงานด้านอาชีพและทักษะด้านภาษา - กำหนดมาตรการในการสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดให้แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานเข้ามาในประเทศ
7. กำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุมการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว โดยคำนึงถึงความต้องการแรงงานของภาคเอกชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ	- กำหนดมาตรการควบคุมการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ

2.2.5 แผนแม่บทด้านแรงงาน (พ.ศ. 2555 - 2559)

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ 1 : การเสริมสร้างความสมดุลของตลาดแรงงาน และความยั่งยืนให้ภาคแรงงาน

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
ตลาดแรงงานมีกำลังแรงงานที่เพียงพอทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	ร้อยละของการขาดแคลนแรงงาน

ยุทธศาสตร์ 2 : การเพิ่มขีดความสามารถของกำลังแรงงานและผู้ประกอบการในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
1. แรงงานไทยมีฝีมือได้มาตรฐานสากลและสามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้ 2. สถานประกอบการมีความพร้อมด้านแรงงานในการแข่งขันเศรษฐกิจ	1. จำนวนแรงงานที่ผ่านการพัฒนาฝีมือแรงงานมีศักยภาพได้ตามมาตรฐานการฝึกและ/หรือมาตรฐานฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี 2. จำนวนสถานประกอบการที่นำมาตรฐานฝีมือแรงงานไปใช้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี 3. ร้อยละของสถานประกอบการที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพตามข้อกำหนดมาตรฐานแรงงานไทย

ยุทธศาสตร์ 3 : การบริหารจัดการด้านแรงงานระหว่างประเทศ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
การบริหารจัดการด้านแรงงานระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพและเกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละเฉลี่ยของการดำเนินงาน 3 มาตรการหลักตามแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จำนวนแรงงานฝีมือที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ

ยุทธศาสตร์ 4 : การเสริมสร้างความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กำลังแรงงาน

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
<ol style="list-style-type: none"> ประชาชนวัยแรงงานได้รับการขยายโอกาสการมีงานทำและมีทางเลือกในการ ประกอบอาชีพ แรงงานได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายและมีคุณภาพชีวิตที่ดี แรงงานนอกระบบได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคม 	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของประชาชนวัยแรงงานที่มารับบริการส่งเสริมการมีงานทำ มีงานทำหรือมีอาชีพ จำนวนแรงงานในระบบที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายประกันสังคม (คน) จำนวนแรงงานนอกระบบ ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน (คน)

ยุทธศาสตร์ 5 : การพัฒนาการบริหารจัดการของกระทรวงแรงงานให้มีความเป็นเลิศ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
กระทรวงแรงงานมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ในประเด็นยุทธศาสตร์ ร้อยละค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชน ผู้มารับบริการจากกระทรวงแรงงาน

2.2.6 แผนปฏิบัติการ 4 ปี กระทรวงแรงงาน (พ.ศ. 2555 – 2558)

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การส่งเสริมสนับสนุนให้แรงงานมีรายได้สอดคล้องเหมาะสมตามระดับทักษะฝีมือ ศักยภาพและผลิตภาพ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
แรงงานมีทักษะฝีมือสอดคล้องกับรายได้ที่เพิ่มขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนแรงงานที่มีรายได้เป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท (คน) 2. จำนวนแรงงานที่ผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือมีศักยภาพได้มาตรฐาน (คน) 3. ร้อยละของผู้มารับบริการมีงานทำมีรายได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การส่งเสริมการมีงานทำและพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
ประชาชนวัยแรงงานและแรงงานกลุ่มพิเศษมีงานทำและ/หรือมีทักษะฝีมือตามมาตรฐานฝีมือสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้อยละของแรงงานที่ผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือมีศักยภาพหรือมาตรฐานฝีมือแรงงาน 2. ร้อยละของประชาชนวัยแรงงานที่มารับบริการส่งเสริมการมีงานทำ ได้ทำงานหรือมีอาชีพ 3. ร้อยละของผู้ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศได้รับคัดเลือกไปทำงาน 4. ร้อยละของแรงงานไทยที่มีทักษะฝีมือที่นายจ้างในต่างประเทศต้องการจ้าง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การเสริมสร้างความมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แรงงาน

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
แรงงานทั้งในและนอกระบบมีหลักประกันความมั่นคงและสวัสดิการแรงงานเพิ่มขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนแรงงานที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายประกันสังคม (คน) 2. จำนวนแรงงานนอกระบบได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายประกันสังคม (คน) 3. ร้อยละของแรงงานนอกระบบได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
	4. แรงงานในระบบมีความมั่นคงและปลอดภัยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5. ร้อยละของสถานประกอบการที่มีการจัดสวัสดิการแรงงานนอกเหนือกฎหมายกำหนด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
แรงงานต่างด้าวได้รับการจัดระบบการทำงาน	จำนวนแรงงานต่างด้าวได้รับใบอนุญาตทำงาน (คน)

2.2.7 แผนพัฒนากำลังคน พ.ศ.2555 - 2559

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตและพัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกระดับต่อเนื่องตลอดชีวิต

เป้าหมาย

- 1.1 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี
- 1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักของทุกระดับเพิ่มเป็นร้อยละ 55
- 1.3 อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น
- 1.4 อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติด้านกำลังคนอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น
- 1.5 ดัชนีผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1 ต่อปี
- 1.6 จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา (เต็มเวลา) เพิ่มขึ้นเป็น (15/ประชากร 10,000 คน)
- 1.7 กำลังแรงงานที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานด้านกำลังคนทุกภาคส่วน

เป้าหมาย

- 2.1 อัตราการขาดแคลนแรงงานลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
- 2.2 อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับโดยเฉลี่ย 4 ไตรมาสลดลงทุกปี
- 2.3 เพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญจาก 40:60 เป็น 60:40
- 2.4 อัตราร้อยละของผู้ลงทะเบียนหางานที่ได้รับการบรรจุงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพสูงและมีความสามารถในระดับสากล

เป้าหมาย

- 3.1 จำนวนกำลังแรงงานที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน/สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ เพิ่มขึ้น 35,000 คนต่อปี
- 3.2 จำนวนผู้สำเร็จการฝึกพัฒนาฝีมือแรงงานของกำลังแรงงานไร้ฝีมือถึงกึ่งฝีมือเพิ่มขึ้น 4,500,000 คนต่อปี
- 3.3 การจัดอันดับ Employee Training อยู่ในอันดับที่ดีขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเสริมเครือข่ายในการพัฒนากำลังคน

เป้าหมาย

- 4.1 จำนวนข้อตกลง และ/หรือความร่วมมือเพื่อพัฒนากำลังคนร่วมกันทั้งภาครัฐกับรัฐ ภาครัฐกับเอกชน และเอกชนกับเอกชนเพิ่มขึ้น
- 4.2 เมืองศูนย์กลางบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนที่ชัดเจน
- 4.3 สนับสนุนให้การพัฒนากำลังคนเป็นวาระแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสนับสนุนให้กำลังคนมีความมั่นคงและหลักประกันในชีวิต

เป้าหมาย

- 5.1 จำนวนแรงงานหรือคนทำงานมีความเป็นอยู่ไม่ต่ำกว่าเส้นความยากจน
- 5.2 อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานลดลงร้อยละ 2 ต่อปี
- 5.3 สัดส่วนของแรงงานที่มีเงินออมเพื่อวัยชราภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี
- 5.4 ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสนับสนุนให้กำลังคนมีคุณธรรม

เป้าหมาย

- 6.1 กรณีพิพาทในศาลแรงงานลดลง (จำนวนคดีความ)
- 6.2 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มขององค์กรไม่แสวงหากำไรและอาสาสมัครต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

2.2.8 ประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN Community⁴

ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN Community ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมือรอบด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประกอบด้วย 3 เสาหลัก แต่ละด้านมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Policy Security Community : APSC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุขโดยการแก้ไขปัญหาในภูมิภาคโดยสันติวิธีและยึดมั่นในเสาหลักความมั่นคงรอบด้าน

1.1 ใช้ข้อตกลงและกลไกของอาเซียนที่มีอยู่แล้วในการเพิ่มศักยภาพในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทภายในภูมิภาค

1.2 ริเริ่มกลไกใหม่ๆ ในการเสริมสร้างความมั่นคงและกำหนดมาตรฐานการป้องกันการเกิดข้อพิพาท การแก้ไขข้อพิพาทและการสร้างเสริมข้อพิพาทภายหลังการยุติข้อพิพาท

1.3 ส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล โดยความร่วมมือนี้จะไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของประเทศสมาชิกในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศและความร่วมมือทางทหารกับประเทศนอกภูมิภาคและไม่นำไปสู่การสร้างพันธมิตรทางการทหาร

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่งและสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดย

2.1 มุ่งให้เกิดการหมุนเวียนอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี 2558

2.2 ทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base)

2.3 การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาและช่วยให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน

2.4 ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดการเงินและตลาดทุน การประกันภัย และภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พัฒนาความร่วมมือด้านกฎหมาย การเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) มีจุดหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างอัต

⁴ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2555 - 2559

ลักษณะทางวัฒนธรรมของอาเซียน โดยมีแผนปฏิบัติการประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนซึ่งครอบคลุมความร่วมมือในหลายสาขา เช่น ความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด การพัฒนาชนบท การจัดความยากจน สิ่งแวดล้อม การศึกษา วัฒนธรรม สตรี สาธารณสุข โรคเอดส์ และเยาวชน เป็นต้น

จากผลการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ 12 ในปี 2549 ได้มีข้อตกลงร่นระยะเวลาในการบรรลุข้อตกลงปี ค.ศ. 2020 เข้ามาเป็น ค.ศ. 2015 หรือในปี 2558 เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าว จึงได้มีการจัดทำแผนงานเชิงบูรณาการด้านเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานในภาพรวมอันนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2015 หรือ เรียกว่า “ASEAN Blueprint” ที่มีเป้าหมาย 4 ประการ ดังนี้

1. การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วม : ส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือและการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น
2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอาเซียน : ส่งเสริมการสร้างความสามารถในด้านต่างๆ เช่นนโยบายการแข่งขัน สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษีและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง และ ICT)
3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค : แผนงานที่จะส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของสมาชิกและลดช่องว่างของระดับการพัฒนาระหว่างสมาชิกเก่าและใหม่ และ การสนับสนุนการพัฒนาด้าน SMEs
4. การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก : ส่งเสริมการรวมกลุ่มเข้ากับประชาคมโลก โดยเน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เช่นการจัดทำเขตการค้าเสรี และการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิตและจำหน่าย เป็นต้น

โดยใน ASEAN Blueprint นั้น บริบทของแรงงานได้ถูกระบุไว้ในหัวข้อ A5 ว่าด้วยการเคลื่อนย้ายแรงงานทักษะเสรี (Free Flow of Skilled Labour) ในข้อ 33 และ 34 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ข้อ 33 บริหารการจัดการเคลื่อนย้าย หรือ อำนาจความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับสินค้า บริการ และ การลงทุน นั่นคือ อำนาจความสะดวกแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพ และ แรงงานฝีมืออาเซียนในการข้ามพรมแดน
- ข้อ 34 เพื่ออำนาจความสะดวกในการเปิดเสรีการค้า และ บริการ โดยอยู่ระหว่างการดำเนินการประสาน และ สร้างมาตรฐานเพื่ออำนาจความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคคลในภูมิภาค นั่นคือ การพัฒนากรอบแผนงานมาตรฐานความสามารถและคุณสมบัติของงาน หรืออาชีพ หรือผู้ฝึกอบรมในสาขาบริการที่สำคัญ (ภายในปี ค.ศ. 2009) และสาขาบริการอื่นๆ (ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010-2015) อีกทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศสมาชิก เพื่อสนับสนุนความชำนาญ การเข้าทำงาน และ การพัฒนาเครือข่ายด้านฐานข้อมูลตลาดแรงงานอาเซียน

2.2.9 เป้าหมายและตัวชี้วัดการพัฒนาระดับนานาชาติ

องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ILO (International Labour Organization) ได้กำหนดตัวชี้วัดทางด้านสถิติเกี่ยวกับแรงงานดังนี้⁵

1. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (Labour force participation rate)
2. อัตราการมีงานทำต่อประชากร (Employment-to-population ratio)
3. ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพการทำงาน (Status in employment)
4. ผู้มีงานทำจำแนกตามอุตสาหกรรม (Employment by sector)
5. ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา (Employment by Education)
6. การจ้างงานแบบไม่เต็มเวลา (Part-time workers)
7. ชั่วโมงการทำงาน (Hours of work)
8. ผู้มีงานทำในเศรษฐกิจนอกระบบ (Employment in the informal economy)
9. การว่างงาน (Unemployment)
10. การว่างงานของผู้เยาว์ (Youth unemployment)
11. การว่างงานระยะยาว (Long-term unemployment)
12. การทำงานต่ำกว่าระดับ (Time-related underemployment)
13. อัตราผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (Inactivity rate)
14. ระดับการศึกษาและการไม่รู้หนังสือ (Educational attainment and illiteracy)
15. ค่าจ้างเฉลี่ยรายเดือน (Average monthly wages)
16. ค่าตอบแทนรายชั่วโมง (Hourly compensation costs)
17. ผลผลิตภาพแรงงาน (Labour productivity)
18. ความยากจน แรงงานที่ยากจนและการกระจายรายได้ (Poverty, working poverty and income distribution)

⁵

http://www.ilo.org/empelm/what/WCMS_114240/lang--en/index.htm

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDG)

สหประชาชาติได้นำเป้าหมายการพัฒนาในมิติสำคัญซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ 21 และการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญอื่นๆ มากำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษที่ประเทศสมาชิก 189 ประเทศให้การรับรองในการประชุมสุดยอดระดับโลกในปี 2543 ประเทศไทยได้จัดทำรายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทยฉบับแรกในปี 2547 และฉบับที่ 2 ในปี 2552 ครอบคลุม 7 เป้าหมายหลัก โดยมีประเด็นหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาแรงงาน มีดังนี้

	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
เป้าหมายหลักที่ 1 ขจัดความยากจนและหิวโหย		
เป้าหมายย่อย 1B	ให้กำลังแรงงานทั้งหมดรวมผู้หญิงและเยาวชนได้ทำงานที่มีคุณค่า	1. อัตราการเติบโตของผลิตภาพแรงงาน 2. สัดส่วนผู้มีงานทำต่อประชากร 3. สัดส่วนผู้มีงานทำที่ยากจน 4. สัดส่วนผู้ประกอบการธุรกิจของตนเองและผู้ช่วยธุรกิจของครัวเรือนต่อผู้มีงานทำ

บทที่ 3

ผังสถิติทางการสาขาแรงงาน

3.1 แนวคิดในการจัดโครงสร้างสถิติทางการสาขาแรงงาน

การจัดโครงสร้างและผังสถิติทางการสาขาแรงงาน พิจารณาจากข้อมูลที่สำคัญต่อการประเมินและติดตามสถานการณ์การพัฒนา และการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญของสาขา ตามที่ได้นำเสนอในบทที่ 2 โดยมีโครงสร้างสถิติทางการสาขาแรงงาน ดังต่อไปนี้

1. กำลังแรงงาน/อุปทานของแรงงาน (Supply of Labor)
 - 1.1 กำลังแรงงาน
 - 1.2 แรงงานใหม่
 - 1.3 แรงงานกลุ่มเฉพาะ
 - 1) แรงงานนอกระบบ
 - 2) แรงงานที่รับงานมาทำที่บ้าน
 - 3) แรงงานต่างด้าว
 - 4) แรงงานผู้สูงอายุ
 - 5) แรงงานผู้พิการ
 - 6) แรงงานไทยในต่างประเทศ
2. ความต้องการในตลาดแรงงาน/อุปสงค์ของแรงงาน (Demand for Labor)
3. การส่งเสริมการมีงานทำ
4. การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
5. สวัสดิการแรงงาน
6. การประกันสังคม
7. ตัวชี้วัด

3.2 ผังสถิติทางการสาขาแรงงาน

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
1. กำลังแรงงาน/อุปทานของแรงงาน (Supply of Labor)					
1.1 กำลังแรงงาน	1) ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (Total labor force)	จำนวนกำลังแรงงานรวม จำแนกตาม เพศ กลุ่มอายุ ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	(1) ผู้มีงานทำ	จำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตาม ระดับ การศึกษาที่สำเร็จ เพศ อาชีพ กลุ่ม อายุ สถานภาพการทำงาน อุตสาหกรรม ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	(2) ผู้ว่างงาน	จำนวนผู้ว่างงาน จำแนกตามระดับ การศึกษาที่สำเร็จ เพศ กลุ่ม อายุ อุตสาหกรรมที่เคยทำ ระยะเวลา การว่างงาน ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	(3) ผู้รอฤดูกาล	จำนวนกำลังแรงงานที่รอฤดูกาล จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ เพศ กลุ่มอายุ ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	2) ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานจำแนก ตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ เพศ กลุ่มอายุ ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	3) การมีส่วนร่วมในกำลัง แรงงาน	อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (Labor force participation rate) จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ เพศ กลุ่มอายุ ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
1.2 แรงงานใหม่	1) ผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา		สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	OS การศึกษา
	2) ผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่	ประมาณการจำนวนผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานประจำปี จำแนกตามระดับการศึกษา		กรมการจัดหางาน (กองวิจัยตลาดแรงงาน)	
	3) ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน	จำนวนผู้ลงทะเบียนสมัครงาน จำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ		กรมการจัดหางาน	
1.3 แรงงานกลุ่มเฉพาะ					
	1) แรงงานนอกระบบ	จำนวนแรงงานนอกระบบ จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		จำนวนแรงงานนอกระบบตามอาชีพ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		จำนวนแรงงานนอกระบบตามอุตสาหกรรม		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	2) แรงงานที่รับงานมาทำที่บ้าน	จำนวนผู้ที่มาลงทะเบียนการรับงานมาทำที่บ้าน จำแนกตามอุตสาหกรรม		สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	
	3) แรงงานต่างด้าว	จำนวนคนต ^๑ างต ^๒ าวที่ได ^๓ รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือ		กรมการจัดหางาน	
		จำนวนคนต ^๑ างต ^๒ าวที่ฝ ^๔ านการพิสูจน์ ^๕ สัญชาติและได ^๖ รับใบอนุญาตทำงาน		กรมการจัดหางาน	
		จำนวนคนต ^๑ างต ^๒ าวที่นำเข ^๗ าตาม MOU และได ^๘ รับใบอนุญาตทำงาน โดยจำแนกประเภทคนต ^๑ างต ^๒		กรมการจัดหางาน	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		าวรายมาตราตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551			
		จำนวนคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ตามมติคณะรัฐมนตรี 3 สัญชาติ (พม่า ลาวและกัมพูชา) ที่ได้อำนาจอนุญาตทำงาน		กรมการจัดหางาน	
	4) แรงงานผู้สูงอายุ	จำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ เพศ สถานภาพการทำงาน อุตสาหกรรม อาชีพ ภาค เขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		จำนวนผู้สูงอายุที่ทำงาน ใน/นอกระบบ จำแนกตามการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	5) แรงงานผู้พิการ	จำนวนประชากรที่พิการอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามการมีงานทำ อาชีพ และกลุ่มอายุ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		จำนวนประชากรที่พิการอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามอาชีพ เพศ เขต การปกครอง และภาค		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	6) แรงงานไทยในต่างประเทศ	จำนวนคนงานที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ จำแนกตามประเภทการเดินทาง		กรมการจัดหางาน	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		ประมาณการรายได้ที่คนงานไทยในต่างประเทศส่งกลับ		กรมการจัดหางาน ธนาคารแห่งประเทศไทย	
2. ความต้องการในตลาดแรงงาน/ อุปสงค์ของแรงงาน (Demand for Labor)					
	1) ความต้องการแรงงาน	ความต้องการแรงงานจำแนกตาม หมวดอาชีพ		กรมการจัดหางาน	
		ความต้องการแรงงานจากบริษัท ที่ ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จำแนก ตามอุตสาหกรรม		สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน	
		ความต้องการแรงงานจากบริษัท ที่ ได้รับการส่งเสริมการลงทุน จำแนก ตามสาขาการศึกษา		สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน	
	2) ตำแหน่งงานว่าง	จำนวนตำแหน่งงานว่าง จำแนกตาม อาชีพ วุฒิการศึกษา		กรมการจัดหางาน	
3. การส่งเสริมการมีงานทำ					
	1) ชั่วโมงการทำงาน	จำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตาม ชม. การทำงานต่อสัปดาห์.		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	2) การทำงานต่ำกว่าระดับ	จำนวนผู้มีงานทำ ที่ทำงานน้อยกว่า 35 ชม.ต่อสัปดาห์และพร้อมที่จะ ทำงานเพิ่ม		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
	3) ค่าจ้าง	ค่าจ้างเฉลี่ยของลูกจ้าง (Average wages and salaries) จำแนกตาม		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		ระดับการศึกษา เพศ กลุ่มอายุ ภาค เขตการปกครอง			
		จำนวนแรงงานที่ได้รับค่าจ้างขั้นต่ำ จำแนกรายจังหวัด			ประเด็น สศช.
		จำนวนแรงงานที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีทั้งภาครัฐและเอกชน มีรายได้รวม 15,000 บาทต่อเดือน			ประเด็น สศช.
		รายได้ที่แท้จริงของผู้มีงานทำ (Real earnings per worker)		สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	
		ค่าจ้างรายอาชีพ จำแนกตามภาคการ ผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม บริการ) ภาค และรายอุตสาหกรรม เพศ		กรมการจัดหางาน (กอง วิจัยตลาดแรงงาน)	
	4) การบรรจุงาน	จำนวนการบรรจุงาน จำแนกตาม อาชีพ วุฒิการศึกษา อายุ เพศ		กรมการจัดหางาน	
4. การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน					
	1) ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยต่อคน จำแนก ตามภาคการผลิต (ภาคเกษตร นอก ภาคเกษตร ได้แก่ ภาคก่อสร้าง การค้า อสังหาริมทรัพย์ การบริหาร ราชการแผ่นดิน และการบริการ สุขภาพและสังคมสงเคราะห์)	รายไตรมาส	ธนาคารแห่งประเทศไทย	มีข้อมูล 4 แหล่ง (BOT, กรม สวัสดิการและ คุ้มครองแรงงาน, สศช., ก. อุตสาหกรรม)
		ผลิตภาพแรงงาน ณ ราคาตลาด จำแนกตามอุตสาหกรรม ทวี		กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน (สำนักพัฒนา	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการ เผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		ราชอาณาจักร		มาตรฐานแรงงาน)	
		ผลิตภาพแรงงาน ณ ราคาคงที่ ปี 2531 จำแนกตามอุตสาหกรรม ทัว ราชอาณาจักร		กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน (สำนักพัฒนา มาตรฐานแรงงาน)	
	2) การพัฒนาฝีมือแรงงาน	จำนวนแรงงานที่ต้องการพัฒนาขีด ความสามารถของตนเอง จำแนก เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา หลักสูตรที่ ต้องการพัฒนา ภาค จังหวัด เขตการ ปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนา/ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ จำแนกตามกลุ่มสาขาอาชีพ กลุ่ม อุตสาหกรรม		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝีมือ และศักยภาพแรงงานก่อนเข้าสู่ ตลาดแรงงาน จำแนกตามกลุ่มสาขา อาชีพ กลุ่มอุตสาหกรรม		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาฝีมือ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ จำแนกตามกลุ่มสาขาอาชีพ กลุ่ม อุตสาหกรรม		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนแรงงานที่ได้รับการยกระดับ ฝีมือและศักยภาพแรงงาน จำแนก		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		ตามกลุ่มสาขาอาชีพ กลุ่มอุตสาหกรรม			
		จำนวนแรงงานที่ได้รับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนแรงงานที่ได้เพิ่มศักยภาพด้านภาษา		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนแรงงานที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ จำแนกตาม 22 สาขาอาชีพ	ทุก 2 เดือน (เริ่มตั้งแต่ ม.ค. 2555)	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนแรงงานที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจำแนกตามสาขาอาชีพ อุตสาหกรรม		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		จำนวนบริษัทเอกชน/หลักสูตรฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงาน/จำนวนแรงงานที่ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานภาคเอกชน		กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	
5. สวัสดิการแรงงาน					
	1) การตรวจแรงงาน	การตรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามขนาดสถานประกอบกิจการ อุตสาหกรรม จังหวัด (แห่ง/ครั้ง)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน)	
		การตรวจการใช้แรงงานหญิงทั่วประเทศ		กรมสวัสดิการและคุ้มครอง	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		อาณัติกร จำแนกตามอุตสาหกรรม และเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง (แห่ง/คน)		แรงงาน (สำนักพัฒนา มาตรฐานแรงงาน)	
		การตรวจการใช้แรงงานเด็กทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามอุตสาหกรรม และเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง (แห่ง/คน)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (สำนักพัฒนา มาตรฐานแรงงาน)	
	2) ความปลอดภัยในการทำงาน	การตรวจความปลอดภัยทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามประเภทการตรวจ อุตสาหกรรม ขนาดสถานประกอบกิจการ (แห่ง/ครั้ง)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (สำนักพัฒนา มาตรฐานแรงงาน)	
		สถานประกอบกิจการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จำแนกตามอุตสาหกรรมและเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง (แห่ง)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (สำนักพัฒนา มาตรฐานแรงงาน)	
		จำนวนสถานประกอบกิจการที่แต่งตั้ง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (สำนักพัฒนา มาตรฐานแรงงาน)	
	3) การคุ้มครองคนหางาน	จำนวนการรับเรื่องร้องทุกข์และการช่วยเหลือคนหางานในประเทศ		กรมการจัดหางาน	
		จำนวนการดำเนินคดีแก่ผู้ (จัดหางาน ในประเทศ) ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ในความรับผิดชอบของกรมการจัดหางาน		กรมการจัดหางาน	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
	4) การเลิกจ้างแรงงาน	จำนวนการเลิกจ้างแรงงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม สาเหตุของการเลิกจ้าง จังหวัด (แห่ง/คน)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
	5) สวัสดิการนอกเหนือกฎหมาย	การส่งเสริมการจัดสวัสดิการนอกเหนือกฎหมายทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามประเภทสวัสดิการ ขนาดของสถานประกอบกิจการ (แห่ง/คน)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
	6) การส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์	การแจ้งข้อเรียกร้อง จำแนกตามลักษณะสถานประกอบกิจการ (แห่ง/ครั้ง)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		การพิพาทแรงงาน การนัดหยุดงาน และการปิดงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม (แห่ง/ครั้ง/คน)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		ข้อพิพาทแรงงาน จำแนกตามอุตสาหกรรมและประเภทข้อเรียกร้อง (แห่ง/ครั้ง/ข้อเรียกร้อง)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		การชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานจำแนกตามประเภทการชี้ขาด (เรื่อง/คน)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		จำนวนข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง จำแนกรายเดือน (แห่ง/ครั้ง/คน)		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		จำนวนข้อขัดแย้งและผลการแก้ไข		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		ระบับข้อขัดแย้ง จำแนกรายจังหวัด (แห่ง/ครั้ง/คน)		แรงงาน	
		จำนวนข้อหาในคดีที่เข้าสู่ศาลแรงงานกลาง จำแนกตามข้อหาในคดี		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		จำนวนองค์การแรงงานทั่วราชอาณาจักร		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		จำนวนสหภาพแรงงานทั่วราชอาณาจักร จำแนกตามประเภทของการจดทะเบียน		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
		จำนวนคณะกรรมการลูกจ้างในกิจการเอกชน จำแนกรายจังหวัด		กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
6. การประกันสังคม					
	1) สถานประกอบการและ ผู้ประกันตน	จำนวนสถานประกอบการและ ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จำแนก รายจังหวัด ขนาดสถานประกอบการ		สำนักงานประกันสังคม	
		จำนวนผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จำแนกตามอายุ เพศ ค่าจ้าง		สำนักงานประกันสังคม	
		จำนวนผู้ประกันตนตามมาตรา 39 จำแนกตามอายุและเพศ		สำนักงานประกันสังคม	
		จำนวนผู้ประกันตนตามมาตรา 40 จำแนกตามอายุและเพศ		สำนักงานประกันสังคม	
	2) การใช้บริการกองทุน ประกันสังคม	จำนวนการใช้บริการของผู้ประกันตน แต่ละกรณี จำแนกรายจังหวัด		สำนักงานประกันสังคม	
		จำนวนการใช้บริการกรณีเจ็บป่วย		สำนักงานประกันสังคม	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		ฉุกเฉิน และอุบัติเหตุ จำแนกรายจังหวัด			
		จำนวนการใช้บริการในโรงพยาบาลของผู้ประกันตน รายเดือน		สำนักงานประกันสังคม	
		จำนวนผู้เบิกค่าทดแทนการขาดรายได้กรณีเจ็บป่วย จำแนกรายเดือน		สำนักงานประกันสังคม	
		จำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจำแนกตามความรุนแรง กลุ่มอายุ ประเภทกิจการ ขนาดสถานประกอบการ จังหวัด		สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม	
7. ตัวชี้วัด					
1. กำลังแรงงาน/อุปทานของแรงงาน		อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		อัตราการมีงานทำของประชากรวัยแรงงาน จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		ร้อยละผู้มีงานทำ จำแนกตามเพศและสถานภาพการทำงาน		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		อัตราการจ้างงานแบบไม่เต็มเวลา จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		อัตราการว่างงาน จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		อัตราการว่างงานของเยาวชนอายุ 15-24 ปี จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		อัตราการว่างงานระยะยาว		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		อัตราการว่างงานในกลุ่มเยาวชนต่อ อัตราการว่างงานในกลุ่มวัยทำงาน จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		สัดส่วนการว่างงานของเยาวชนอายุ 15-24 ปี ต่อการว่างงานรวม จำแนก ตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		สัดส่วนการว่างงานของเยาวชนอายุ 15-24 ปี ต่อเยาวชนอายุ 15-24 ปี จำแนกตามเพศ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		ร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนก ตามเพศ เขตการปกครอง ระดับ การศึกษาที่สำเร็จ อาชีพ อุตสาหกรรม และจำนวนชั่วโมงการทำงาน		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
2. ความต้องการในตลาดแรงงาน		อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน จำแนกตามเพศ		กรมการจัดหางาน	
		อัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงาน ว่าง จำแนกตามเพศ		กรมการจัดหางาน	
3. การส่งเสริมการมีงานทำ		อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
4. การพัฒนาทักษะฝีมือ		ร้อยละของประชากรในวัยแรงงาน		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการ เผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
แรงงาน		(อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป) ที่ต้องการ พัฒนาขีดความสามารถของตนเอง จำแนกตามสาขาวิชาที่ต้องการพัฒนา เพศ และเขตการปกครอง			
		อัตราการผ่านการฝึกอบรมพัฒนา ฝีมือเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบ อาชีพ จำแนกตามเพศ		กรมการพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		อัตราการผ่านการฝึกอบรมพัฒนา ฝีมือและศักยภาพแรงงานก่อนเข้าสู่ ตลาดแรงงาน จำแนกตามเพศ		กรมการพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		อัตราการสำเร็จการฝึกยกระดับฝีมือ แรงงาน		กรมการพัฒนาฝีมือแรงงาน	
		อัตราการผ่านการทดสอบมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน จำแนกตามเพศ		กรมการพัฒนาฝีมือแรงงาน	
5. สวัสดิการแรงงาน		ร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนก ตามปัญหาของความไม่ปลอดภัยจาก การทำงาน เพศ และเขตการปกครอง		สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		อัตราการประสบอันตรายและเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 ราย		กรมสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน	
6. การประกันสังคม		อัตราแรงงานที่เป็นผู้ประกันตน		สำนักงานประกันสังคม , สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
7. ตัวชี้วัดอื่นๆ		อัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวม		สำนักบัญชีประชาชาติ	

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	ความถี่ในการเผยแพร่	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
		(GDP) ต่อผู้มีงานทำ		สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ประมวลจาก ข้อมูลสำรวจภาวะการ ทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ	
		สัดส่วนของผู้มีงานทำที่ได้รับค่าจ้าง น้อยกว่า 1 ดอลลาร์ต่อวัน (ร้อยละ)			
		สัดส่วนผู้ทำงานที่ยากจน		สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	

บทที่ 4

สถานะ และแนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขาแรงงาน

4.1 แนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขาแรงงาน

โครงสร้างสถิติทางการ	ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	สถานการณ์สถิติ ทางการ	ยุทธศาสตร์/แนวทางการ พัฒนา	หน่วยงาน รับผิดชอบ (ศูนย์/ สำนัก/กอง)
1.<หมวด>.....					
1.1 <หมู่>.....					

โครงสร้างสถิติทางการ		ชื่อสถิติทางการ	รายการสถิติทางการ	สถานการณ์สถิติ ทางการ	ยุทธศาสตร์/แนวทางการ พัฒนา	หน่วยงาน รับผิดชอบ (ศูนย์/ สำนัก/กอง)
2.<หมวด>.....						
	2.1 <หมู่>.....					
3.<หมวด>.....						
	3.1 <หมู่>.....					
4.<หมวด>.....						
	4.1 <หมู่>.....					

4.2 สรุปสถานสถิติทางการในปัจจุบัน

ในภาพรวมการดำเนินงานด้านสถิติสาขาแรงงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มีจุดแข็ง และข้อจำกัด ดังนี้

4.2.1 การบริหารจัดการสถิติ

.....

.....

.....

(จุดแข็งและข้อจำกัดด้านการประสานงาน บุคลากร และงบประมาณ
- ข้อมูลจากอนุกรรมการสถิติสาขา)

4.2.2 การผลิตสถิติ

.....

.....

.....

(ข้อมูลจากอนุกรรมการสถิติสาขา)

4.2.3 การเผยแพร่สถิติ

.....

.....

.....

(ข้อมูลจากอนุกรรมการสถิติสาขา)

4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทางสาขาแรงงาน

การพัฒนาศักยภาพทางสาขาแรงงาน ในระยะเวลาห้าปีข้างหน้าควรกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญดังนี้

.....

.....

.....

4.3.1 การพัฒนาการบริหารจัดการสถิติ

.....
.....
.....

(กลไกประสานงาน บุคลากร และงบประมาณ
- ข้อมูลจากอนุกรรมการสถิติสาขาฯ)

4.3.2 การพัฒนาการผลิตสถิติทางการ

.....
.....
.....

(การเติมเต็ม data gap การลดความซ้ำซ้อน การประเมินคุณภาพ
- ข้อมูลจากอนุกรรมการสถิติสาขาฯ)

4.3.3 การพัฒนาการเผยแพร่สถิติทางการ

.....
.....
.....

(การเชื่อมโยง การประเมินคุณภาพ
- ข้อมูลจากอนุกรรมการสถิติสาขาฯ)

บรรณานุกรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2558). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

<http://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล :
9 กันยายน 2554).

ภาคผนวก

ทะเบียนสถิติทางการ (Official Statistics Profile)

สถิติสาขา.....

1. ชื่อสถิติทางการ :

2. รายการข้อมูล

รายการข้อมูล	มิติ และระดับ การจำแนกข้อมูล*	หน่วยสถิติ ที่ผลิตข้อมูล	สาขาสถิติ
2.1			
2.2			
2.3			
2.4			
2.5			

* มิติ เช่น กลุ่มอายุ เพศ ฯลฯ

ระดับการจำแนกข้อมูล เช่น ประเทศ ภาค จังหวัด เขตการปกครอง ฯลฯ

3. รายการข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ (เฉพาะกรณีเป็นตัวชี้วัด) :

ลำดับ	รายการข้อมูล	หน่วยสถิติ ที่ผลิตข้อมูล	สาขาสถิติ
a			
b			
c			
d			
e			

** ในกรณีที่เป็นตัวชี้วัดที่คำนวณจากรายการข้อมูลมากกว่า 1 ข้อมูล ให้ระบุรายการข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการคำนวณ

หน่วยสถิติที่ผลิตข้อมูล และสาขาสถิติของแต่ละรายการข้อมูล

วิธีการคำนวณ :

4. ชื่อโครงการ/งาน :

5. พรบ./กฎหมายที่รองรับโครงการ/งาน :

6. การจัดทำข้อมูล

6.1 มาตรฐานการจัดหมวดหมู่ที่ใช้ :

6.2 วิธีการเก็บข้อมูล (ถ้าเป็นการรวบรวมรายงานจากหน่วยงาน ให้ระบุชื่อแบบรายงาน) :

6.3 ความถี่ในการเก็บข้อมูล :

6.4 ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล :

7. การเผยแพร่ข้อมูล

7.1 วิธีการเผยแพร่ข้อมูล :

7.2 ความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูล :

7.3 วันเดือนปีล่าสุดในการเผยแพร่ข้อมูล :

8. รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล :

9. ผู้รับผิดชอบประสานงาน

ชื่อ :

ตำแหน่ง :

กระทรวง :

กรม/หน่วยงาน :

สำนัก/ศูนย์/กองที่ปฏิบัติงาน :

กลุ่ม/ฝ่าย :

โทรศัพท์ :

โทรสาร :

E-mail address :

10. คำนิยามสำคัญที่เกี่ยวข้อง :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ทะเบียนหน่วยสถิติ (Statistical Units Profile)

1. ข้อมูลหน่วยสถิติ

กระทรวง :

กรม/หน่วยงาน :

หน่วยสถิติ :

สำนัก/ศูนย์/กอง :

ผู้รับผิดชอบ/ประสานงาน

ชื่อ :

ตำแหน่ง :

โทรศัพท์ :

โทรสาร :

E-mail :

สาขาสถิติ :

ชื่อสถิติทางการ (Official Statistics)

2. ข้อมูลงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงานด้านสถิติ

2.1 งบประมาณในการดำเนินงานด้านสถิติ

จำนวน

บาท/ปี

2.2 บุคลากรในการดำเนินงานด้านสถิติ

จำนวน

คน

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)

3. ปัญหา/อุปสรรคในการผลิตข้อมูลสถิติการผลิตข้อมูลสถิติ

1. _____
2. _____
3. _____

4. การใช้ข้อมูลสถิติในการตัดสินใจเชิงนโยบาย

4.1 ข้อมูลสถิติที่หน่วยงานใช้

<u>ข้อมูล</u>	<u>แหล่งที่มา</u>

4.2 ปัญหา/อุปสรรคในการใช้ข้อมูลสถิติ

1. _____
2. _____
3. _____